

## Monster met vele tentakels

2 september 2009 | Het Financieele  
Dagblad

Door: Hinrichs, J.F.

Jule Hinrichs

Hoe kon het zo uit de hand lopen in de financiële wereld dat er een diepe crisis ontstond? Hoe diep wordt die crisis en hoe komen we er weer vanaf? Die vragen houden veel mensen bezig en er zal - naast berichtgeving in de media - zeker nog een brede stroom publicaties over verschijnen.

Coen Teulings en Casper van Ewijk, directeur en onderdirecteur van het Centraal Planbureau, spelen in op de behoefte aan informatie en duiding met *De grote recessie*. Dit boek werd gisteren gepresenteerd.

Het stelt de lezer in staat de crisis in een bredere context te plaatsen en beter te begrijpen. Het verhaal begint met de Amerikaanse huizenmarkt en het haast schokkende gemak waarmee ook mensen zonder duidelijk inkomen een flinke hypotheek konden verkrijgen. Wie had gedacht dat de crisis alleen de schuld is van die op hol geslagen Amerikaanse huizenmarkt ontdekt dat er niet één of twee oorzaken zijn. Er zijn er vele. De crisis blijkt een monster met vele tentakels. De idioot hoge bonussen voor bankiers voor wie geen risico te groot was doen er toe, net als het tekortschietende banktoezicht en de overvloed aan spaargeld in de wereld.

Dit boek is verplichte literatuur voor de leden van de Tweede Kamer. Teulings en Van Ewijk komen tot soms duidelijke conclusies over een aantal actuele kwesties. Zaken waarover de Kamer het regeringsbeleid moet beoordelen. Zo zijn er goede argumenten om de overdrachtsbelasting voor huizen niet te schrappen. De deeltijd-WW mag de werkloosheid drukken, maar werkt op de langere termijn slecht uit op de economische groei. Extra scholing voor jongeren kan juist heel gunstig uitpakken.

Zweden en Finland kenden eerder een financiële crisis. Zweden wist na een jaar of tien het aanzienlijke verlies aan welvaart helemaal weg te werken en zelfs op een hoger groeipad voor de economie uit te komen. Finland kwam de klap van 1990 niet meer - of nog niet - te boven.

Een sleutelvariabele is dan de arbeidsproductiviteit. Als die blijvend lager uitvalt is er ook blijvend schade. Slaagt een samenleving erin de productiviteit toch weer te verhogen, dan hoeft dat niet het geval te zijn.

Teulings en Van Ewijk staan als auteurs op het kaft. Ze schrijven zelf samenstellers te zijn, en inhoudelijk verantwoordelijk. De hoofdstukken zijn echter geschreven door meer dan twintig medewerkers en specialisten van het Planbureau.

De stijl van het boek is populairder dan die van de gebruikelijke CPB-publicaties. Het leest goed, al moet de lezer niet hopen op sappige citaten, of meeslepende teksten. De grote recessie heeft toch vooral het karakter van een leerboek. Een echt bezwaar is het niet. Sterk punt is dat het boek uiterst actueel is en pas enkele weken geleden werd afgerond.

Uiterst actueel